

NAPREJ

Glasilov Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V maju 1922 računamo pk po 4 Din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

K predstoječi zmagi kovinarjev v Celju.

V pondeljek, 8. t. m. se je pridružilo v tovarni Westen v Celju okoli 200 stavkokazov stavkajočim, tako, da je tovarna popolnoma prazna.

Delali bodo samo strojniki, potrebni za oddajo električnega toka, ki ga potre-

buje mestno prebivalstvo za razsvetljavo in razna podjetja za obratovanje.

Sedaj je zmaga popolnoma na naši strani. Stavkokazi so z velikim navdušenjem stopili v stavko in izjavili, da vztrajajo do končne zmage.

Oblasti brez strankarske politike?

Izvrševalni odbor Jugoslovanske demokratske stranke za mariborsko volilno okrožje je izdal vsemu prebivalstvu mariborske oblasti »znamenit« manifest. Ta manifest namreč v uvodu silno energično zagovarja nauk, da bodo oblastne uprave mogle biti pravi blagoslov za narod (mi pravimo rajši za ljudstvo), če bo iz njih vnaprej izključena strankarska politika. Temu temeljnemu nauku sledi kopica zvanečih besed o upoštevanju resničnih potreb, o željah okrajev, o čutu skupnosti narodnih in gospodarskih interesov, o stvarnem delu za napredek, o pravih rodoljubih, o krivičnem izkoriščanju, o značajih itd. Nato pa okrtači po vrsti vse politične stranke (razen svoje lastne seveda), češ, da so nezmožne za ustvarjanje delo. K sreči imamo še demokratsko stranko, ki hoče na vodilnih mestih moze, ki se dvigajo čez ostale množice s svojo večjo izobrazbo in s svojim velikim značajem (škoda, da ne povedo ali naj bo ta značaj velik v dobrem ali slabem!).

V tem slogu gre visoka pesem. Kratko: vse politične stranke proč, samo demokratska naj ostane!

Krasno, ne? No, sedaj tudi vidimo, da njihova uvodna zahteva niti ni tako otroška! Če bo demokratska stranka sama, s kom pa naj uganja potem politiko? Potem bo res strankarska politika izključena (?).

Ampak, tako naivnega »manifesta« res ne bi pričakovali tudi od demokratov ne.

Naj povemo še mi svoje mnenje, če tudi ne v obliki manifesta.

Oblastne uprave bodo morale vršiti važne gospodarske, kulturne — skratka socialne naloge. Nalagati bodo morale celoti bremena (davke). Vemo pa, da so v načinu nalaganja bremen in uporabi dohodkov med nami in demokrati bistvene razlike. Dočim zastopamo mi proletarijat, t. j. razred izkoriščanega ljudstva, zastopajo oni kapitalistični razred, t. j. razred, ki izkorišča. In ker vemo, da nam kapitalist ne odstopi niti drobtinice pravic in kruha prostovoljno, brez boja, je naša rešitev le v boju, t. j. v razrednem boju. Verjamemo radi, da kapitaliste razredni boj boli; kajti čeprav počasi, pa vendar zanesljivo zožuje zavedno organizirani (seveda tudi politično organizirani)

ran) proletarijat svoj železni obroč, ki bo sčasoma zadušil kapitalizem. Razredni boj je nujen, le z njim bo mogel proletarijat pridobivati; zato pa tudi v oblastih ne bo prenehal. Nasprotno, mogoče se bo še poostril, ker bo hitrejši in vidnejši uspeh boja prej mogoč v manjšem krogu, nego v velikem.

Tudi naša želja pa je, da bodi ta boj stvaren; ne mogoče v znamenju zahrbtnih, skritih bojnih sredstev, ne s koruptnostjo, ne pod krinko »državotvornosti«, ne pod krinko patriotizma, rodoljublja, temveč v znamenju odkritega boja na naši strani za človeka vredno življenje, in na vaši?

Pa na to odgovorite sami!

INTERPELACIJA

gospodu ministru za zunanje zadeve.
Gospod minister!

Po časnikarskih vesteh se vodijo med zastopniki Italije na eni, in zastopniki naše države na drugi strani nekakšna pogajanja, baje zaradi rapallske pogodbe. Iz časnikarskih poročil se pa ne more točno spoznati, ali gre za izvršitev rapallske pogodbe, ali za nje izpremembo. Toda sodeč po nekkih vesteh, je vendar videti, da zahteva Italija gotove izpremembe, ki bi mogle v sedanjem momentu brez dvoma pomeniti le povečanje krivice, storjene naši državi s samo rapalsko pogodbo. Opravičen je tudi strah, da namerava Italija z omenjenimi pogajanja do kraja zaigrati suverenost reške države. Ob tem pa ni nobenega znamenja, da je izvršitev rapallske pogodbe zagotov-

Šmarnice.

Katoliška cerkev ima nebroj obredov, ki ji služijo za »utrijevanje vere«. Ne zadostuje ji vsakdanja »maša« s pridigo i. dr., ne od časa do časa javne, zelo paradne procesije, pri katerih kažejo svojo čredo in jo vlačijo po ulicah pri zvokih godbe in zvonjenja, (kakor na pr. kaže novodošli cirкус svoje kamele, slone in druge dresirane živali), ne — to je vse premalo. Da bi tako že malo ali sploh nič misleči človek ne prišel do sapa in se morda ne pregrešil, pa vzel kako dobro knjigo v roko, prirejajo v mesecu maju večerne pobožnosti, katere imenujejo po domačem »šmarnice«. Pa to ni morda malenkost — to naj nobeden ne misli. Stvar je dobro organizirana in — kar je tu glavno — dela »efekt«.

Seveda deluje tu prav židovska reklama, kajti — zraven godbe in petja, čarobne razsvetljave, kadila itd., nastopajo dan za dnevom fanatični pridigarji, ki znajo z dobro naštudiranimi govori hudica in peklenski ogenj tako živo naslikati, da se marsikateri človek začne po hrbtu šlatati, če res že ne gori smola. Pridige pa so vedno času primerne. Ko-

likor boli »vera peša«, toliko vehementnejše so nastopi pridigarjev, tem črnejša slika pekla. Pa — stvar vleče. Če stopiš v cerkev, vidiš, da je nabito polna. Ni pa to pri vseh prava pobožnost, ki spravi toliko ljudi skupaj. Res, nekaj pobožnih ženic in možakarjev sedi ali stoji tam, zatopljenih v molitev ali pazno sledečih besedam pridigarjev, ponajveč pa je to le radovednost, da ne rečem kaj drugega, kajti tu si dajejo zaljubljeni parčki svoj »rendezvous« in zabavajo se prav po svojem v kotu, ne meneč se za grmenje in strele, ki švigajo semtertja s prižnice; tudi čevljarski vajenci pridejo na svoj račun: lepim gospodičnam nastavljajo noge, da padejo, nagajajo in z različnimi porednostmi »motijo« vernike v izvrševanju pobožnosti.

Rekel sem, da stvar vleče. Imam služkinjo, ki gotovo ne bo zamudila ne enega večera, da bi ne šla k šmarnicam. Kaj to tie vleče? Res je versko vzgojena in rad ji verjamem, da gre molit, vendar na so značilne njene besede: »Sem že tako navajena! Torej — tukaj, mislim, je jedro stvari. Kakor vsi verski obredi, tako tudi »šmarnice« preidejo človeku v meso in kosti. Navada je pač železna

srajca. Za itak že v globini srca prepričane katoličane ni ta pobožnost nobena nevarnost več, le-ti se ne bodo tam dosti več naučili, teh ne bo nobeden več ne pokazil, ne pobolišal. Drugače je pa stvar pri indiferentnejših ali celo pri izobraženejših. Začetkoma stopi mladenič ali mladenka iz radovednosti v cerkev. Recimo, da so to mladi ljudje, ki so že prišli čez povprečne pojme vere. Radi čitajo, premišlujejo, pogovarjajo se med seboj, razvijajo vprašanje »vere in vede« in s tem so se naučili poznovati »Stvarnika« tako, kakor ga pač vsai povprečno izobražen človek skuša poznati. Oni torej že vedo, kje naj iščejo Njega, vsai ga imajo itak povsod, kamor pogledajo. Tudi so že govorili o huronskem vpitu »Slovenca« in »Novega Časa«, o »razkristianjenju šole« in popolnoma pravilno so komentirali, da nima katehet v šoli nič opravka, se to in drugo razmotrivanje že pravilno in z zdravim razumom. Sedaj pa ta-le pridigar! Gorje tebi, če nisi značaj! Danes si prišel iz radovednosti, jutri tudi še; čutiš sicer, da je to vse le past na človeške, rahločuteče duše, čutiš, da se tu vrši boj za obstanek lene in požrešne kaste ljudi, ki živijo od

proslavo. Zbralo se je mlado in staro okrog 7. pred delavsko restavracijo v Lešah, prijezdili so naši člani »Svobode«, prišli so kolesarji s krasno ovenčanimi kolesi, vsak posameznik pa je nosil na sebi znake proletarskega praznika. Pred odhodom v Prevalje je predsednik »Svobode« nagovoril množico v izbranih besedah, povdarjajoč, da Prvi maj ni samo praznik ročnega delavstva, temveč tudi zavednega kulturnega. Ob zvokih godbe se je razvil preko Prevalj imponanten sprevod, ki je hitel naproti guštanskemu proletariatu, ki je na enak način prišel v lepem sprevodu k skupni proslavi v Prevalje. Številno množico, zbrano pred lepo krašnim prostorom pred Konsumnim društvom je nagovoril sodrug Močnik iz Guštanja ter otvoril še nikdar tako lepo obiskano zborovanje. Sodrugi Dražil iz Ljubljane je govoril o pomenu Prvega maja ter v daljšem govoru vzpodbujal slehernega sodruga, da vztraja, dela, napreduje in zmaguje. Po slavnosti se je shod mirno razšel. Popoldne pa se je razvila neprisiljena domača zabava v prostorih rudniške restavracije na Lešah. Najstarejši sodrugi ne pomnijo lepšega praznovanja praznika Dela, ki so ga letos naša društva vzajemno praznovala in s tem dokazala pravilnost starega reka: V slogi je moč!

Po svetu.

Sir Arthur Conan Doyle, pisatelj detektivskih povesti, je prišel v Ameriko, kjer obdrzuje predavanja o spiritualizmu. Doyle ima dokaze, da so duhovi umrlih med nami. On sam se ž njimi pogovarja. Koder nastopa, ga poslušajo velike množice, kajti misterioznosti so bile vedno privlačne za ljudstvo. Katoliška in druge krščanske religije, ki tudi uče nauk o ne-

umrjčnosti duše, ne gledajo z zadovoljstvom početje spiritualistov, ki se pogovarjajo z duhovi umrlih že na tem svetu. W. J. Conan Doyle in drugi podobni učitelji so ostanki mračnjaštva iz preteklih stoletij. Teh ostankov je še veliko, ker je masa duševno zaostalih ljudi še ogromna, danes še v veliki večini. Toda znanost je v ospredju. Bryan, Doyle in drugi pa so v ozadju, med nevedno maso, h kateri spadajo. Ako bi duhovi umrlih prebivali med nami v takem smislu kakor uče spiritualisti, in bi se ljudje lahko pogovarjali z njimi, bi bila genovska konferenca prav gotovo uspešna. V Genovi, kjer zborujejo predstavniki današnjega ekonomskega sistema, ki so v veliki večini, in predstavniki novih idej, ki so danes še v manjšini, bi bilo navzočih tudi milijone duhov padlih ljudi na bojiščih in onih, kateri so umrli vsled mizerije, povzročene vsled vojne. Ta ogromna armada duhov, ako bi mogla govoriti, bi zahtevala od genovske konference sklepe, ki bi vodili že jutri v novi družabni sistem, v katerem bi bile vojne in mizerije v današnjem smislu nemogoče. Takih duhov ni, zato so diplomatje v Genovi brez skrbi. Niti duhovi v živih ljudeh danes še ne morejo zapopasti grozot in škode, ko jo je povzročila vojna, zato bomo še imeli vojne in še razdejanja. Duhovi, ki znajo misliti in voditi k izboljšanjem, so v živih ljudeh. Nauki, ki so jih širili živi ljudje in jih utesili v knjige, slike in kipe, v tehniko itd., so edini duhovi, ki so jih zapustili po smrti. S temi se pogovarjajmo in od teh se učimo.

UTRINEK.

Iz Beograda je prišla v svet že zopet briljantna vest. Slavonci v Bački bodo sešili zlato srajco kralju za poroko. To novico so sporočili brzojavno na vse strani sveta in inozemski časopisi so jo natisnili s komentarji na uvodnih me-

stih. Ob tej priliki so tudi živahno komentirali »jugoslovansko« brošuro, ki so jo razdeljevali skrivnostni agenti v Genovi. V tej brošuri je stalo zapisano, da je Jugoslavija zaradi svojega zakona o zaščiti države najbolj barbarska država v Evropi.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE, NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Sposobnega, samostojnega ter izkušenega

gradbenega polirja

se išče za takojšnji nastop. Predstaviti se pri stavbeni tvrdki Viljem Treo v Ljubljani, Gosposvetska cesta 10.

Mlad mož, samec, star 27 let, rudar, s stalnim zaslužkom, se želi v svrhu ženitve seznaniti z dekletom od starosti 18 do 20 let, lepe zunanosti brez premoženja. Morebitne ponudbe po možnosti s sliko, ki se na zahtevo vrne, naj se pošiljajo na upravo »Naprej-a« pod »ženitev«.

Največja zaloga

Klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Limone

Pomeranče

Rožiče --

Riž --

oddaja po najnižjih cenah tvrdka
Paternost & Remic,
Ljubljana,
Slomškova ulica 11. Tel. 589.

Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“

v Trbovljah, r. z. z. o. z.

sporoča svojim članom, da toči dobra **dolenjska, bizeljska in ljutomerska izbrana vina**, kakor tudi vedno **sveže pivo** v sodčih in steklenicah, vedno po konkurenčnih cenah.

VLOGE obrestuje po čistih 4 1/2 %. Vloge so znašale 31. dec. 1921 K 592.971.17, rezervni delež K 29.022.19. Blagovni promet v letu 1921 pa je znašal K 1.820.617.51.

Clan postane lahko vsakdo, ki plača K 50.— in vpisnino 50 vin.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.201.82.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 100.—.

Clan postane lahko vsak.